

Názov vzdelávacej oblasti	Príroda a spoločnosť
Názov predmetu	Prvouka
Ročník	1.ročník
Časový rozsah týždeň/rok	1 hod/33 hodín ročne

1. Charakteristika predmetu

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojový základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

2. Ciele predmetu

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,

- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

3. Obsahový a výkonový štandard

Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov, uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ☐ rozpoznať základné časti rastlín, - ☐ identifikovať základné časti rastlín (příhlava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský1), - ☐ identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, - ☐ na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, - ☐ deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, - ☐ opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), - vysvetliť princíp opelenia, - že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, -že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny 	<p>základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod</p> <p>byliny, kry, stromy</p> <p>životné prejavy rastlín – rast, vývin, rozmnožovanie</p>

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ☐ uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, - ☐ vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôbené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad 	<p>životné prejavy živočíchov</p>

<p>použije: mačka domáca, dáždovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská),</p> <ul style="list-style-type: none"> - □ na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi - že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, - vysvetliť vzťah dravec a korisť, - vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, - identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb - triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú. 	<p>suchozemské a vodné živočíchy</p> <p>dravec, korisť</p> <p>končatiny</p>
--	---

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - □ identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, - □ vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, - □ vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, - □ vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, - □ že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť. 	<p>zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku</p>

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - □ vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, - □ triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a 	<p>životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie</p>

<p>odumreté,</p> <ul style="list-style-type: none"> -□ vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok, - vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka, -□ že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa), -□ vymenovať tri typy vodných zdrojov, -□ na základe skúmania vytvoriť závery o priehľadnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí), - že hlavným zdrojom svetla je Slnko, -□ vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov, -□ vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek, -□ navrhnuť vlastný spôsob merania časového úseku, -□ zostrojiť presýpacie hodiny, -□ vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín, -□ zostrojiť kyvadlo, -□ vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla. 	<p>vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život</p> <p>svetelné zdroje, tieň, priehľadný, nepriehľadný, nepriehľadný materiál</p> <p>meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo</p>
--	--

- vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.) - Definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy - Pomenovať významné orientačné 	<p>trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu</p> <p>škola, školský dvor, objekty v okolí školy,</p>

body v blízkosti školy (budovy a i.)	
- Povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska	adresa školy, adresa môjho bydliska
- Rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra	dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra
- Identifikovať dni v týždni	umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni
- Čo škodí zdraviu	funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom
- Určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe	a jednotlivým členom rodiny

4. Metódy a formy

- klasické výučbové metódy – slovné, názorno-demonštračné, praktické
- aktivizujúce metódy – diskusné, situačné, inscenačné, riešenie problémov, didaktické hry
- komplexné výučbové metódy – frontálna výučba, skupinová a kooperatívna výučba, projektová výučba, výučba podporovaná počítačom

5. Materiálne a výučbové prostriedky

- pracovný zošit
- učebné pomôcky
- didaktická technika
- prezentácie
- interaktívna tabuľa

6. Učebné zdroje

Pracovný zošit „Prvouka pre 1.ročník základnej školy“ (Olga Kováčiková)-AITEC

7. Hodnotenie predmetu – dokument je súčasťou inovovaného ŠkVP